

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Красимир Андонов - НАТФИЗ “Кръстьо Сарафов,

относно дисертационния труд на Соня Тодорова Станкова на тема:

“ФОТОГРАФСКИЯТ ПОРТРЕТ - ЖАНРОВА ТРАДИЦИЯ И СЪВРЕМЕННИ ПРОЯВЛЕНИЯ”

за присъждане на образователната и научна степен “доктор”

I. Дисертационен труд и основание за становището

Соня Тодорова Станкова реализира своя дисертационен труд като докторант, самостоятелна форма на обучение, към докторската програма на катедра “Приложни изкуства” при АМТИИ “Професор Асен Диамандиев” - Пловдив. Научен ръководител на кандидата е проф. д-р Галина Лардева - Минкова.

Соня Станкова е отчислена с право на защита, на заседание на Факултетния съвет на факултет “Изобразителни изкуства” на АМТИИ, с протокол №6/ 15.01.2024 г.

Дисертационният труд, представлява изследване с обем от 204 страници (приложението включително) и съдържа: въведение, изложение в три глави, заключение и приложение. Библиографията се състои от 31 заглавия и 13 интернет източника.

II. Данни за докторанта:

Образование: Соня Станкова завършва средното си образование в Техникума по полиграфия и фотография “Юлиус Фучик” - София, впоследствие придобива бакалавърска степен по “Педагогика на изобразителните изкуства” в ПУ “Паисий Хилендарски”- Пловдив и след това - магистърска степен по “Фотография” в АМТИИ - Пловдив.

Професионални позиции и награди: Соня Станкова е едно от знаковите имена в съвременната българска фотография, нейните творчески търсения през годините покриват широк периметър от фотографски жанрове и стилове. Работата ѝ е отличавана на престижни форуми и конкурси - Соня е два пъти носител на наградата “Пловдив” за фотография - през 2001 и 2019 г., удостоена е и с почетната статуетка за *“изключителен принос в развитието на фотографията в България”* на Фотографска Академия “Янка Кюρκчиева“ през 2020 и много други отличия. Творбите на Соня Станкова са показвани на десетки авторски изложби, публикувани са в престижни издания от България и чужбина.

Същевременно, Соня Станкова е добре позната в професионалните фотографски среди и със своята дългогодишна преподавателска си дейност.

III. Актулност на тематиката на изследването и методи за постигането на поставените цели

Проблематиката в дисертационния труд “Фотографският портрет - жанрова традиция и съвременни проявления” е пряко свързана с професионалния опит и практическите търсения на Соня Станкова като фотограф.

Дефиницията на заглавието ясно определя и двете посоки, в които е развито изследването - от една страна - това е преглед на историческите предпоставки за развитието на портретния жанр, от друга - авторът говори за фотопортрета от позицията на участник и автор в севременните процеси.

Началната част на дисертацията ситуира появата на фотографския изобразителен метод в контекста му на новата визуална памет на човечеството и в частност осмисля желанието и нуждата от запазването на човешкия лик, прераснало в един от най-въздействащите жанрове на медията - фотографския портрет. В тази първа част на изследването, Соня Станкова прави обзор и анализира творчеството на знакови имена от световното фотографско изкуство, но също така включва и информация за родната портретна фотография с нейните пионери.

Предвид казаното от Соня Станкова в заключението на дисертацията, че *“главният мотив (за написването на теоретичния труд) бе за полезността му в преподавателската работа в АМТИИ”*, смятам, че тук целта на авторката е добре изпълнена.

Намирам втората част на дисертацията, в която Соня Станкова пише от позицията си на автор и участник в процесите на съвременната българска портретна фотография, за много интересна. В този широк обзор се осмисля работата на няколко поколения творци, като за мен най-ценен е фактът, че Соня Станкова говори за работата на колегите си не като статистик, а като изследовател, който осъзнава връзката между индивидуалностите в едно артистично общество. Тези нейни размисли са и много лични, от тях става ясно какво тя харесва и открива в работите на колегите си, как творбите им провокират въображението ѝ, какво пали искрата на нейното собствено желание да снима...

Така стигаме да финалната част от текста, в която авторката говори за реализираните си персонални проекти. Тук Соня Станкова споделя любопитни подробности от предисторията и кухнята на знаковите си проекти, но между спомените се промъкват и размисли, които допълват дисертацията с дълбочината на собствения ѝ автопортрет на Станкова: *„Погледът от страни върху процесите и етапите в моята работа като фотограф и по този фотографски път се срещат много разнообразни теми, единични работи или по-големи проекти, но „Репортажни портрети в студио“, заснета в един ранен етап на моя професионален път, е серията фотографии, която до голяма степен определи моя фотографски портрет.”*

Много е писано за това, как да бъде направен един добър портрет. Съставките, които фотографът трябва да “размеси” за да се “случат нещата” са много - добро осветление, подходяща оптика и ракурс, тънък психологически усет, уловен момент и настроение...

В последната част от дисертацията, Соня Станкова всъщност индиректно разкрива, че една от най-важните причини за заснемането на един въздействащ фотографски портрет е не само в това кой стои срещу камерата, а и кой стои зад нея. За да може зрителят да види образа, този образ първо трябва да е бил видян от фотографа.

IV. Заключение

Всичко казано до тук аргументира моето становище за приносяния характер на дисертационния труд на Соня Станкова и на това основание предлагам на уважаемото научно

жури да вземе положително решение, относно нейната кандидатура и да я удостои с образователна и научна степен **“доктор”**.

15.05.2024,
София

проф. д-р Красимир Андонов